

**Deelnemende gemeenten van de
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid**

Directie
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 30 juni 2017
Betreft: Vaststelling begroting 2018 en
jaarstukken 2016
Bijlage(n): Geen
Briefnr: VR/17/... RV

Contactpersoon

Geachte raden,

Op 30 maart 2017 zijn de concept-jaarrekening 2016 en de concept-begroting 2018 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) naar gemeenten verstuurd voor het geven van een zienswijze.

Diverse gemeenten hebben daarop een reactie gegeven. Op 29 juni jl. zijn deze reacties in het algemeen bestuur aan de orde geweest.

Hierna vindt u de reactie van het algemeen bestuur op de verschillende zienswijzen.

Algemeen

De huidige financiële situatie beschouwt het algemeen bestuur als uiterst vervelend. De oorzaken liggen in externe en interne ontwikkelingen; de loon- en prijsontwikkelingen respectievelijk de ontwikkelingen op de terreinen van ICT en de huisvesting van de kazernes. In de rekening 2015, de tussenrapportages 2016 en begroting 2017 werd al aangegeven dat de huisvestingslasten voor de brandweerkazernes hoger waren dan aanvankelijk geraamd en dat de ICT moest worden aanbesteed. Op deze drie factoren wordt hierna uitgebreid ingegaan.

**Gemeenten Beuningen, Heumen, Neder-Betuwe, Maasdriel, Neerijnen, Tiel, West Maas en
Waal, Wijchen en Zaltbommel (reactie rekening 2016)**

Bestemde reserve ICT /verbouwing Bellefroidstraat

Algemeen

Gezien de aard van ontvangen reacties blijkt dat de VRGZ onvoldoende duidelijk heeft gemaakt de noodzaak om de ICT te vernieuwen en (in minder mate) de verbouwing en verhuizing naar de Bellefroidstraat. Ondanks dat in meerdere rapportages op hoofdlijnen over deze onderwerpen is gerapporteerd hadden we hierop scherper kunnen zijn om het voornemen duidelijker voor het voetlicht te brengen. In de toekomst zullen we bij vergelijkbare situaties hierop nauwlettend toezien. Gegeven de huidige omstandigheden rapporteren we nu uitvoerig over met name de ICT-investering.

Specifiek

De huidige ICT-voorziening is verouderd en dient vervangen te worden om de bedrijfsvoering van de organisaties VRGZ en GGD zowel onder reguliere omstandigheden als in opschalingssituaties niet te verstoren.

De rol van ICT in de afgelopen jaren, met name in opschalingssituaties, is steeds belangrijker geworden. Zoals in het regionaal beleidsplan 2016-2019 is beschreven is goede informatievoorziening tijdens een crisis van groot belang. De juiste informatie, op het juiste moment, bij de juiste persoon kan van doorslaggevende betekenis zijn om een crisis goed te managen. Dit wordt nog bevestigd in "De Staat van de Rampenbestrijding", waarin wordt beschreven dat het essentieel is dat snelle besluitvorming op basis van het actuele totaalbeeld van een crisis van groot belang is. Een goede landelijke ICT-voorziening en een daarop aansluitende adequate ICT structuur van de VRGZ is onontbeerlijk

Gezien het gewenste niveau van de ICT-voorziening voor de reguliere bedrijfsvoering van de VRGZ en GGD is vervanging in 2018 absoluut noodzakelijk. Het niet tijdig investeren in de ICT vormt voor de continuïteit van operationele processen een bedrijfsrisico en een financieel risico. Het financieel risico zal zich vertalen door hogere onderhoudskosten zullen toenemen als gevolg van het aflopen van het contract met de huidige leverancier.

Vanuit eisen van rechtmatigheid en doelmatigheid besteedt de VRGZ in 2017 haar ICT dienstverlening opnieuw aan voor minimaal een periode van vier jaar (2018 t/m 2021). De VRGZ heeft bij de huidige leverancier een contract afgesloten tegen zeer gunstige kosten en voorwaarden. Dit is mede veroorzaakt doordat de aanbieder tot de nieuwe markt van veiligheidsregio's wenste toe te treden. Helaas is de keerzijde ook ervaren, omdat de dienstverlening onvoldoende bleek. Dit had een direct negatief effect op de productie en de dienstverlening door de organisatie.

In een benchmark (uitgevoerd onder 26 gemeenten) blijkt inderdaad dat deze contractkosten niet marktconform zijn en dat er bij nieuwe aanbesteding een significante kostenstijging in de dienstverlening is te verwachten. Bij een nieuwe aanbesteding zal de VRGZ meer aansluiten bij de geldende marktprijzen, zoals deze ook binnen gemeenten en shared service centers op dit moment worden gehanteerd. Dit resulteert voor de begroting 2018 en verder in een structurele kostenstijging van € 300.000,-. Dit zijn de verwachte extra kosten die aan de (nieuwe) leverancier betaald worden. Het aanbestedingstraject kost naar verwachting in 2018 € 164.000,- (incidenteel). Het incidentele bedrag 2018 betreft grotendeels de lasten van het dubbel draaien gedurende de testfase; ofwel de bedragen die we dubbel betalen aan de oude en de nieuwe partij. De incidentele kosten 2017 betreffen de kosten voor de inhuur van derden voor de uitvoering van hett aanbestedingstraject, de implementatie en migratie.

Proces

Het argument van de gemeenten dat de middelen ten behoeve van de investeringen in ICT eerst terug gaan naar gemeenten, om vervolgens een (begrotingswijzigings)voorstel te doen voor een

extra bijdrage is theoretisch gezien inderdaad een zuivere manier van handelen. Dit klemmt te meer, omdat, afgaande op de aard van de reacties, de inhoudelijke noodzaak om te investeren onvoldoende helder is gecommuniceerd door de VRGZ.

Vanuit pragmatisch perspectief gezien vindt het regiobestuur het echter noodzakelijk om adequaat te investeren in de ICT en daarvoor gebruik te maken van de aanwezige middelen bij de VRGZ. De door het regionale bestuur voorgestane weg om een deel van het resultaat over 2016 te bestemmen voor ICT is eenvoudiger en voorkomt tijdrovende bureaucratische procedures om extra middelen aan gemeenten te vragen.

Onderzoek aansluiting IRvN

Met het oog op mogelijke kostenbesparing heeft het bestuur tegelijkertijd opdracht gegeven aan het management van de VRGZ om te onderzoeken of de ICT in de toekomst kan aansluiten bij de ICT-module van de modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Om tegen acceptabele kosten te kunnen blijven voldoen aan wettelijk verplichte voorschriften en het behouden van de benodigde specialistische ICT-kennis om de complexe en kostbare informatietechnologie te kunnen blijven volgen kan aansluiting in de rede liggen.

Verbouwing en verhuizing naar de Bellefroidstraat

In de rekening 2016, begroting 2017 en de marap over periode januari 2016 tot en met augustus 2016 is geschreven over de verbouwing aan het pand aan de Bellefroidstraat. Deze verbouwing is nodig om te voldoen aan arbotechnische eisen en de verhuizing van het personeel dat werkzaam is in het pand gelegen aan de Groenewoudseweg naar de Bellefroidstraat. Daarvoor zijn budgetten gereserveerd en door het algemeen bestuur goedgekeurd. Tegenover de extra incidentele extra kosten á € 50.000,- staat een structurele besparing van € 150.000,-. Deze besparing is structureel verwerkt in de begroting 2017.

Gemeenten Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel (reactie begroting 2018)

Indexering bij begroting 2018

In de afgelopen jaren heeft de VRGZ op basis van een onderbouwde inschatting de loon- en prijsindex bepaald. In de onderstaande tabel is deze weergegeven voor 2018. De begroting 2017 kende reeds een tekort op de index van 0,96% en de jaarschijf 2017 wordt nog beïnvloed door de hogere pensioenpremies. De ontwikkeling van de lonen en de pensioenpremies voor 2018 is een (voorzichtige) inschatting. Voor de materiële kosten is uitgegaan van de prijsmutatie bbp uit de septembercirculaire 2017 / MEV2017.

Tabel 1 Opbouw loon en prijsindex

Onderwerp	Jaar	Personeel	Materieel	Gewogen *	Mutatie
Tekort begroting 2017	2017	0,96%	0,96%	0,96%	
Pensioen 2017	2017	1,14%	0,00%	0,78%	2,00% stijging ABP per 2017
Loon 2018	2018	1,00%	0,00%	0,68%	1,00% stijging per 2018
Pensioen 2018	2018	0,57%	0,00%	0,39%	1,00% stijging ABP per 2018
Materieel 2018	2018	0,00%	0,90%	0,29%	Prijsmutatie bbp
Totaal		3,67%	1,86%	3,09%	

* De weging komt tot stand op basis van de verhouding personeel vs materieel ic. 68% - 32%.

Met het oog op de financiële positie van gemeenten heeft het bestuur bekeken of dedoor de VRGZ gehanteerde berekening voor de loon- en prijsontwikkeling reëel is. Het bestuur heeft met het oog daarop gekeken naar de algemene mutaties zoals die in de meicirculaire naar voren komen. Deze hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket. De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt uitgedrukt in het **accres**. Het accres laat een substantiële toename in meerjarig kader zien. Voor 2017 en 2018 is sprake van een verhoging met 1,54% respectievelijk 4,02%.

De CPB cijfers laten inmiddels ook een ander beeld zien, dat nadrukkelijker in lijn ligt met de uitgangspunten zoals het bestuur die heeft gehanteerd. De **bbp prijsontwikkeling** is over de jaren 2017 en 2018 resp. 1,2% en 1,4%. Dit was op basis van de eerdere cijfers 0,9% en 0,9%.

De **overheidsconsumptie**, die het meest in lijn liggen met de loon- en prijsontwikkelingen waar Gemeenschappelijke regelingen, maar ook gemeenten, mee te maken krijgen, laten een toename van de inflatie zien met 1,5% en 1,6% over 2017 en 2018, terwijl de lonen en salarissen zelfs met 2,2% en 2,4% stijgen over die jaren.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ontwikkeling accres	1,54%	4,02%	3,07%	2,44%	2,18%	2,35%
Prijsontwikkeling bbp	1,20%	1,40%	1,70%	1,60%	1,70%	1,70%
Overheidsconsumptie						
- netto materiële consumptie	1,50%	1,60%				
- lonen en salarissen	2,20%	2,40%				

Gezien het bovenstaande is het algemeen bestuur van mening dat de door het bestuur aangegeven berekeningssystematiek voor de indexering gebaseerd is op een reële inschatting van de te verwachten kosten. Het algemeen bestuur gaat er van uit dat gemeenten worden gecompenseerd voor loon-en prijsontwikkeling via het gemeentefonds. Met inachtneming van deze overweging vindt het algemeen bestuur het alleszins redelijk de verhoogde indexering door te rekenen aan gemeenten via de inwonerbijdrage.

Met het doel om voor gemeenten een heldere systematiek te hanteren die meerjarig geldt vindt het bestuur dat de hiervoor beschreven systematiek tegelijkertijd inhoudt dat wanneer bij een volgende berekening er een "negatieve" ontwikkeling is, deze lijn ook wordt gevolgd. Het adagium van "trap op en trap af" wordt hier gevolgd.

Gemeente Lingewaal, Tiel en Neerijnen (reactie begroting 2018 en rekening 2016)

Huisvestingslasten

De overdracht van kazernes is zorgvuldig vormgegeven samen met gemeenten en op basis van een validatie door een externe onafhankelijke partij. Op basis hiervan is uiteindelijk bepaald welke budgetten door de gemeenten overgedragen worden. Als afgeleide hiervan is het onderhoudsniveau

bepaald. Hierbij is taakstellend een bezuiniging van 15% op het genormeerd onderhoudsbudget¹ aangehouden.

De VRGZ hanteert voor het opstellen van het meerjarenonderhoudsplan een vergelijkbare systematiek als bij gemeenten gebruikelijk is. De overschrijdingen betreffen met name autonome ontwikkelingen die voortvloeien uit de optelsom die ontstaat door de overname van gemeentelijke contracten, activiteiten, etc. die golden vóór regionalisering. Tevens zijn de gehanteerde normprijzen en afschrijftermijnen niet altijd marktconform.

Een aantal gebreken heeft zich vertaald in daadwerkelijk gemaakte kosten die niet waren voorzien bij de overname van de kazernes. Voorbeelden hiervan zijn: aanpassing dak kazerne Nijmegen, verzakking stuwwal kazerne Kerkdriel, kapotte CV-ketels en installaties waarbij de reparatiekosten de economische restwaarde fors overschreden, energiekosten € 50.000,-- (structureel) en niet opgenomen activiteiten als aanpassingen en/of vervanging remisevloeren € 65.000,--, BMI-installaties, legionellaverplichtingen € 142.000,-- en vervangingsverplichtingen. Tot slot is de VRGZ geconfronteerd met een grote stijging van de post gemeentelijke belastingen € 60.000,-- (structureel) (WOZ).

In diverse rapportages aan het algemeen bestuur hebben we de afgelopen jaren stilgestaan bij de hogere huisvestingslasten van de brandweerkazernes. Bij het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden de afgelopen periode komt het bestuur tot de slotconclusie dat de VRGZ geconfronteerd is met gedeeltelijk autonome ontwikkelingen waar zij geen invloed op heeft. Daarnaast is voor die onderdelen die wel beïnvloedbaar zijn in het verleden bij de overdracht van de 36 kazernes met gemeenten afgesproken het onderhoudsniveau van kazernes op een bepaald niveau te verrichten. Zonder geweld te doen aan eerder overeengekomen bestuurlijke besluitvorming en de daaruit voortvloeiende adequate dienstverlening zijn de mogelijkheden tot bezuinigingen tot een minimum beperkt.

Investeringen

De afgelopen jaren is de VRGZ uiterst terughoudend geweest met het vragen om extra bijdragen in verband met nieuw beleid. Gezien de financiële positie van gemeenten werd dit niet als passend ervaren. Deze attitude heeft er wel toe bijgedragen dat de begroting van de VRGZ naast de bezuinigingen van de afgelopen jaren extra is "aangeslagen" voor structurele financiële bijdragen ten behoeve van de volgende onderwerpen.

:

Onderwerpen	Bedrag	Toelichting
Criscommunicatie	37.500	Overgenomen van gemeenten en Politie
Blusboot	185.000	Extra lasten zijn meerkosten t.o.v. oude boten
IFV Geografische informatievoorziening	26.000	Gebruik van geografische kaarten voor rampenbestrijding lande
IFV Werkbudget	30.000	Diverse projecten op landelijk niveau
Caco	100.000	Organisatie 24/7 calamiteiten coördinator
Kapitaallasten materieel	600.000	Prijsstijging bij vervanging en verschil met overgedragen budget
Totaal	995.843	

¹ Bestuurlijk werd bij de overgang van de kazernes gesproken over een genormeerd onderhoudsniveau (niveau 3). Daar hoorde een budget bij van € 946.081,--. Bij de besluitvorming over de overdracht van de kazernes is besloten hierop 15 % te bezuinigen. Dit resulteerde in de afspraak dat voor dakwerkzaamheden gekozen werd voor niveau 4 (= matig) en voor andere gebouwdelen niveau 3 (=redelijk).

Gezien de huidige financiële positie van de VRGZ vindt het bestuur dat wanneer in de toekomst een verzoek komt voor financiering van een extra activiteit dit niet meer mogelijk is uit de VRGZ-begroting.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

de voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris,

mr. R. Wever